

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ:

ΓΕΓΟΝΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ που ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΑΝΑΤΟΛΗ ΚΑΙ ΔΥΣΗ

Από την φιλόλογο κ. Ιωάννα Γλύκα

Κι απ' τη Χρυσή την Πύλη σαν αρχάγγελος,
Τρανός αφέντης, ρήγας, αυτοκράτορας,
Εμπήκε μεσ' ς την Πόλι, 'ς την Αγιά Σοφιά'
Και χύνεται ο ήλιος της κορώνας του,
Κί' ανθίζ' η Ρωμοσύνη, σαν τα λούλουδα,
Και χάνεται ο Φράγκος σαν την καταχνιά
(Κ. Παλαμάς)

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ : ΙΩΑΝΝΑ Δ. ΓΛΥΚΑ

ΠΕΔΙΟ: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ,ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ,ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΤΑΞΗ: Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 4 ΩΡΕΣ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ: Απαιτείται σχετική εξοικείωση των μαθητών με την πλοήγηση στο διαδίκτυο και τη διερεύνηση ανοιχτών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων, όπως το ψηφιακό περιβάλλον «Ελληνική Ιστορία» του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού, καθώς επίσης και με τη δημιουργία παρουσιάσεων, αξιοποιώντας σχετικό λογισμικό, και με τη χρήση ιστολογίου. Εξοικείωση χρειάζεται με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας και μάθησης τόσο του μαθητή όσο και του διδάσκοντος, καθώς και με τη διερευνητική – ανακαλυπτική μέθοδο για την αναζήτηση της ιστορικής γνώσης μέσα από την επεξεργασία των ιστορικών πηγών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών, όπως η Ιστορία, προσφέρει πρόσβαση σε πολλαπλές πηγές πληροφοριών για άντληση γνωστικού υλικού και δυνατότητες εξάσκησης των μαθητών, διευρύνοντας τους ορίζοντες μάθησης, αναπτύσσοντας τη δημιουργική και κριτική σκέψη.. Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής μάθησης και διερευνούν γεγονότα, αναζητώντας στοιχεία σε ανοιχτά ηλεκτρονικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. Με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού αξιοποιούν τα στοιχεία που συγκεντρώνουν και αναζητούν αίτια, συνθέτουν πληροφορίες, κάνουν συγκρίσεις, ασκούν την κριτική σκέψη.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Το παρόν διδακτικό σενάριο, που ακολουθεί το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών και τις Οδηγίες για τη διδασκτέα ύλη στην Ιστορία της Β Γυμνασίου, σχετίζεται με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική προσέγγιση της Ιστορίας στο πλαίσιο των κοινωνικοπολιτισμικών θεωριών και των θεωριών του εποικοδομητισμού. Συγκεκριμένα μάλιστα, όπως φαίνεται από την παρουσίαση των στόχων και την υλοποίησή τους μέσω των προτεινόμενων φύλλων εργασίας, εμπλέκει, μέσα από την αναζήτηση ιστορικού υλικού σε επιλεγμένες ιστοσελίδες και την επεξεργασία ιστορικών πηγών, ενεργά τους μαθητές

στην ερευνητική διαδικασία. Αξιοποιώντας τις προϋπάρχουσες αντιλήψεις των μαθητών, τους βοηθά να εξοικειωθούν με τις ιστορικές έννοιες που εκφράζουν μια ιστορική πραγματικότητα να αντιληφθούν και να κατανοήσουν τα γεγονότα, να συνθέσουν πληροφορίες και ερμηνείες, να συγκρίνουν στοιχεία ελέγχοντας και αξιολογώντας την ιστορική γνώση.

ΣΤΟΧΟΙ ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ

- Να εμπλακούν οι μαθητές ενεργητικά στη μαθησιακή διαδικασία.
- Να οικοδομήσουν την ιστορική γνώση.
- Να προσεγγίσουν το μάθημα της ιστορίας διερευνητικά.
- Να συνδέσουν χώρο, χρόνο και εξέλιξη γεγονότων.
- Να κατανοήσουν ιστορικές έννοιες.
- Να αναζητήσουν και να κατανοήσουν αιτιακές σχέσεις.
- Να μάθουν να εργάζονται ομαδικά, να συνεργάζονται.
- Να έρθουν σε επαφή με διαφορετικές ιστορικές πηγές για την ερμηνεία και την κατανόηση ιστορικών γεγονότων.
- Να συγκεντρώσουν και να ταξινομήσουν πληροφορίες.
- Να καλλιεργήσουν ικανότητες ανάγνωσης, μελέτης, αξιοποίησης διαφορετικών ιστορικών πηγών.
- Να συνθέσουν τεκμηριωμένα συμπεράσματα
- Να ασκηθούν σε δεξιότητες κριτικής προσέγγισης των γεγονότων με τη διατύπωση κατάλληλων ερωτημάτων
- Να αναζητήσουν άλλες εκδοχές (εναλλακτική ιστορία).

ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ Τ.Π.Ε.

- Ανάπτυξη και καλλιέργεια δεξιοτήτων χρήσης λογισμικών
- Αναζήτηση αξιολόγηση και αξιοποίηση πληροφοριών από το διαδίκτυο.
- Χρήση και αξιοποίηση ανοιχτών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων
- Αξιοποίηση λογισμικών για ανάπλαση ή δημιουργία πολυτροπικών κειμένων για την τελική σύνθεση και έκθεση των συμπερασμάτων

ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αναλύεται το γεγονός των Σταυροφοριών μέσα στη διεθνή συγκυρία, πλαισιωμένο από την πολιτική και διπλωματική δράση, οικονομικά συμφέροντα και ιδεολογικούς και θρησκευτικούς προσανατολισμούς. Τα παιδιά της συγκεκριμένης σχολικής τάξης αναζητούν και συνδέουν αίτια με αποτελέσματα, συνθέτουν απόψεις διασταυρώνουν πληροφορίες.

Οι μαθητές συλλέγουν στοιχεία, τα οποία επεξεργάζονται, αναλύουν, συνθέτουν και παρουσιάζουν κείμενα με τη χρήση λογισμικού παρουσίασης, στην ολομέλεια για κριτική αξιολόγηση Ενθαρρύνεται η ενεργητική συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία, η συνεργασία, καθώς και η ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης, αφού αυτοί μέσα από υποθέσεις, ερωτήματα και αναλύσεις γεγονότων συνδιαμορφώνουν με τα άλλα μέλη της ομάδας τους τις απόψεις τους και συνθέτουν τα συμπεράσματά τους, τα οποία

παρουσιάζουν στην τάξη. Καλλιεργούνται, με τη δημιουργική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε., νέοι γραμματισμοί, όπως ο ψηφιακός, ο οπτικός και ο ιστορικός γραμματισμός. Ασκούνται επίσης οι μαθητές στη συλλογή και ανάλυση χωρίζεται σε δύο ιστορικών δεδομένων μέσα από την επεξεργασία διαφορετικών πηγών, οπτικών ή γραπτών.

ΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

Η συνεργατική διαδικασία που ως προϋπόθεση απαιτείται για τη διδασκαλία μέσω ιστοεξερεύνησης ευνοεί την ανταλλαγή απόψεων και υλοποιεί τον κοινωνικοπολιτισμικό εποικοδομιστικό, τη διαδικασία της ανακαλυπτικής μάθησης που καταρχήν δεν υιοθετείται στη συμβατική τάξη.

Η συγκεκριμένη προσέγγιση στηρίζεται στη θεωρία της εποικοδόμησης της γνώσης στην οποία ρόλο μπορούν να έχουν μεν οι ιδέες των μαθητών αλλά η γνώση οικοδομείται σε μια διαδικασία έρευνας και ανακάλυψης. Ο εποικοδομισμός υπογραμμίζει την αξία της ενεργητικής μάθησης μέσω της αυτενέργειας καθώς και της εικονικής αναπαράστασης των διδασκομένων γνωστικών αντικειμένων με τη χρήση εποπτικών μέσων. Έμφαση επίσης δίνει στη διαδικασία δόμησης της γνώσης μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Σε μια τέτοια διδακτική παρέμβαση δίνεται έμφαση στις εποικοδομητικές και συνεργατικές διαδικασίες, στη δημιουργικότητα, στην ανοιχτή σκέψη. Ο δάσκαλος έχει διακριτικό ρόλο και εναρμονίζει τη διδασκαλία του ανάλογα με τις ιδέες των μαθητών

Έχει προηγηθεί παρουσίαση της σχετικής ενότητας στην τάξη (μια ώρα). Το σενάριο αυτό χωρίζεται σε δύο φάσεις: Κατά την πρώτη φάση (πρώτη και δεύτερη διδακτική ώρα), έχοντας οι μαθητές ως ΑΦΟΡΜΗΣΗ συγκεκριμένες εικόνες από το σχολικό εγχειρίδιο(σελ.59,60,61) και τη γνώμη του ΣΕΡ ΣΤΗΒΕΝ ΡΑΝΣΙΜΑΝ που παρατίθεται στην αρχή μπαίνουν βασικά ερωτήματα. Με την ευκαιρία αυτή οι μαθητές «περιηγούνται» σε προτεινόμενες ηλεκτρονικές διευθύνσεις και έχοντας βάλει προς διερεύνηση τα εξής ερωτήματα:

- Ποια τα κίνητρα των σταυροφόρων ;
- Τι είδους άνθρωποι ήταν οι σταυροφόροι;
- Ποια ήταν η γενικότερη στάση της Δύσης προς την Ανατολή; Ποιοι πρωτοστάτησαν στην Δ΄ Σταυροφορία και ποιος ο ρόλος του καθενός ; Ποιες οι συνέπειες της Δ΄ σταυροφορίας για το Βυζάντιο και την Ευρώπη; Κατά τη δεύτερη φάση (Τρίτη και τέταρτη διδακτική ώρα) οι μαθητές προβαίνουν στην παρουσίαση των συμπερασμάτων τους έχοντας προηγουμένως κάνει χρήση του λογισμικού παραγωγής κειμένου ή παρουσίασης. Η παρουσίαση στην ολομέλεια και η αξιολόγηση γίνεται την τέταρτη διδακτική ώρα. Μπορεί , αν είναι δυνατό, να γίνει και ανάρτηση των πεπραγμένων στο διαδίκτυο, στο ιστολόγιο του μαθήματος, για τη διάχυση, την αλληλεπίδραση και την προοπτική της συνέχειας. Το γεγονός μάλιστα της ανάρτησης της εργασίας τους καθιστά καθιστά περισσότερο υπεύθυνους, αφού κάτι τέτοιο αποτελεί από μόνο του κίνητρο για προσεγμένη δουλειά εκ μέρους των παιδιών. Στο συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο μπορεί να γίνει επέκταση του σεναρίου με το ερώτημα:
- «Ποια θα ήταν η εξέλιξη του Βυζαντινού κράτους και της Ευρώπης χωρίς τις Σταυροφορίες;»

ΡΟΛΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ-ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

Οι μαθητές εργάζονται ως ερευνητές – ιστορικοί, κατανεμημένοι σε 5 ομάδες των 4-5 ατόμων και συνεργάζονται. Καταβάλλεται μάλιστα προσπάθεια, ώστε οι ομάδες να είναι μικτές, τόσο από άποψη σχολικής επίδοσης των μελών, όσο και από άποψη ιδιομορφιών. Ανατίθενται δε στα μέλη των ομάδων συγκεκριμένοι ρόλοι, όπως ο ρόλος του γραμματέα, του «περιηγητή» στο διαδίκτυο, του συντονιστή, ώστε να υπάρχει καταμερισμός, αλλά και συνεργασία, αλληλοσυμπλήρωση, αλληλεπίδραση. Τις σχετικές εργασίες κατευθύνουν συγκεκριμένα φύλλα εργασίας, τα οποία διανέμει ο εκπαιδευτικός στις ομάδες. Τα φύλλα εργασίας είναι πέντε, ισάριθμα δηλαδή με τις ομάδες. Έτσι λοιπόν οι μαθητές μέσα από τις ομάδες τους περιηγούνται στο διαδίκτυο, στις συγκεκριμένες ιστοσελίδες που αναφέρονται στα φύλλα εργασίας

και ακολουθώντας τις οδηγίες, συγκεντρώνουν υλικό, επιλέγοντας και αξιοποιώντας το κατάλληλα. Οι μαθητές εργάζονται ως ερευνητές – ιστορικοί, κατανεμημένοι σε 4 ομάδες των 4-5 ατόμων και συνεργάζονται. Καταβάλλεται μάλιστα προσπάθεια, ώστε οι ομάδες να είναι μικτές, τόσο από άποψη σχολικής επίδοσης των μελών, όσο και από άποψη ιδιαιτεροτήτων. Ανατίθενται δε στα μέλη των ομάδων συγκεκριμένοι ρόλοι, όπως ο ρόλος του γραμματέα, του «περιηγητή» στο διαδίκτυο, του συντονιστή, ώστε να υπάρχει καταμερισμός, αλλά και συνεργασία, αλληλοσυμπλήρωση, αλληλεπίδραση. Τις σχετικές εργασίες κατευθύνουν συγκεκριμένα φύλλα εργασίας, τα οποία διανέμει ο εκπαιδευτικός στις ομάδες. Τα φύλλα εργασίας είναι πέντε ισάριθμα δηλαδή με τις ομάδες.

Ο Διδάσκων έχει τον ρόλο του εμπυχωτή, του καθοδηγητή, του διευκολυντή στη διαδικασία της ανακάλυψης της γνώσης.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Απαιτείται σχετική εξοικείωση των μαθητών με την πλοήγηση στο διαδίκτυο και τη διερεύνηση ανοιχτών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων, όπως το ψηφιακό περιβάλλον «Ελληνική Ιστορία» του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού, καθώς επίσης και με το λογισμικό δημιουργίας κειμένου και παρουσιάσεων. Επιθυμητή η εξοικείωση με τη χρήση ιστολογίου. Εξοικείωση χρειάζεται και με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας και μάθησης τόσο του μαθητή όσο και του διδάσκοντος, καθώς και με τη διερευνητική – ανακαλυπτική μέθοδο για την αναζήτηση της ιστορικής γνώσης.

ΜΕΣΑ-ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Σχολικό εγχειρίδιο, λογισμικό επεξεργασίας κειμένων και παρουσίασης, πρόσβαση στο διαδίκτυο για αναζήτηση και επεξεργασία υλικού, εκτυπωτής, προτζέκτορας.

<http://www.hellenichistory.gr>

<http://www.romanity.oodegr.com>

Byzantin-history.blogspot.gr

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CF%84%CE%B1%CF%85%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1>

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Χρησιμοποιείται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας και μάθησης και ανακαλυπτική μέθοδος για την αναζήτηση της ιστορικής γνώσης μέσα από την επεξεργασία των ιστορικών πηγών. Το περιεχόμενο του μαθήματος οργανώνεται με βάση γνωστικές κατηγορίες (όπως συγκυρία, συγχρονικότητα, μεταβολή) και έννοιες γενικές, οργανωτικές, ιστορικές. Οι μαθητές οργανώνονται σε πέντε ομάδες των 4 ή 5 ατόμων και σε κάθε ομάδα αντιστοιχούν δύο υπολογιστές. Το διδακτικό αυτό σενάριο στηρίζεται στη διερευνητική-ανακαλυπτική μάθηση με την καθοδήγηση και ενθάρρυνση του εκπαιδευτικού.

Αξιοποιούνται γι' αυτό δυνατότητες που προσφέρουν οι Τ.Π.Ε., όπως η πλοήγηση και εξερεύνηση σε ανοιχτά ηλεκτρονικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα για αναζήτηση και επεξεργασία ιστορικών πληροφοριών, η χρήση λογισμικών επεξεργασίας κειμένων και παρουσίασης, καθώς και η χρήση του web2 (αν είναι δυνατόν) για ανάρτηση των συμπερασμάτων της έρευνας στο ιστολόγιο της τάξης και συζήτηση για «επέκταση» του μαθήματος.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Για την αξιολόγηση των μαθητών χρησιμοποιούνται εναλλακτικές μορφές όπως η αυτοαξιολόγηση, η ετεροαξιολόγηση, η περιγραφική. Η αξιολόγηση γίνεται από τον καθηγητή, αλλά και από τους ίδιους τους μαθητές σε διάφορες φάσεις του σεναρίου, στην αρχή (αρχική), κατά τη διάρκεια εφαρμογής των δραστηριοτήτων των φύλλων εργασίας (διαμορφωτική αξιολόγηση), αλλά και στο τέλος (τελική αξιολόγηση) μέσα σε μια επικοινωνιακή συζήτηση που λειτουργεί ανατροφοδοτικά, οδηγώντας σε

αναπροσαρμογές και επεκτάσεις. Στόχος της αξιολόγησης είναι η διαπίστωση γνωστικών, μεταγνωστικών, κοινωνικών, συναισθηματικών δεξιοτήτων, καθώς και η αποτίμηση των εξής παραγόντων:

- Οργάνωση του μαθήματος
- Αποτελέσματα σε γνωστικό επίπεδο
- Αποτελέσματα σε επίπεδο μεταγνώσεων • Αποτελέσματα σε επίπεδο δεξιοτήτων.

Αξιολόγηση γίνεται, τόσο από τον ίδιο τον καθηγητή, όσο και από τους μαθητές, ενδιάμεσα, κατά την εφαρμογή του σεναρίου, με στόχο την ανατροφοδότηση, την εκτίμηση των πεπραγμένων, την αποτίμηση της πορείας των εργασιών των ομάδων. Σε περίπτωση διαπίστωσης μη πραγματοποίησης των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων λόγω προβλημάτων, λ.χ. στην αναζήτηση υλικού, χρειάζεται ανασχεδιασμός και αναδιαμόρφωση των παραμέτρων εκείνων που δυσχεραίνουν το όλο έργο. Για την αποτίμηση των γνώσεων και των ικανοτήτων αξιοποίησής τους σε αυθεντικές περιστάσεις οι μαθητές συχνά συζητούν, ενδιάμεσα και στο τέλος, «τι έμαθαν», «ποια τα προβλήματα» και «πώς αυτά αντιμετωπίστηκαν», «πώς λειτούργησε η ομάδα τους», «ποια τα προβλήματα και πώς αντιμετωπίστηκαν».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία της Ιστορίας ανοίγει νέους ορίζοντες για άντληση ιστορικού υλικού, για την αναζήτηση αιτιακών σχέσεων, την κατανόηση ιστορικών εννοιών, την αξιολόγηση, ανάλυση και κατανόηση ιστορικών γεγονότων. Οι μαθητές αξιοποιούν δημιουργικά τις δυνατότητες που προσφέρουν ανοιχτά ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, λογισμικά γενικής χρήσης καθώς και το διαδίκτυο. Οποσδήποτε χρειάζεται σταδιακή εξοικείωση και καθοδήγησή τους από τον εκπαιδευτικό στο ζήτημα της επιλογής και αξιοποίησης των πληροφοριών που συλλέγουν, αλλά και της χρήσης των ιστορικών πηγών για την κατανόηση ιστορικών θεμάτων και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης. Η ενεργητική επίσης συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία, η συνεργασία τους στις ομάδες τους καθιστά περισσότερο υπεύθυνους και προσφέρει ευκαιρίες για καλλιέργεια δεξιοτήτων. Οικοδομούν λοιπόν την ιστορική γνώση, αλληλεπιδρώντας, επιλέγουν, αξιολογούν, αξιοποιούν το ιστορικό υλικό που έχουν συγκεντρώσει, συγκρίνουν, συνθέτουν, ανασυνθέτουν και δημιουργούν νέα μάθηση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

1ο φύλλο - 1η ομάδα:

Επισκεφθείτε την διεύθυνση <http://www.romanity.oodegr.com> διαβάστε το υλικό που παραθέτει και επικεντρώστε την προσοχή σας στις εξής πηγές: α) στην αναφορά του Γοδεφρείδου Βιλλεαρδουίνου από το «Χρονικό της κατάκτησης της Κωνσταντινούπολης» (παράγραφος 128 και 249).

Τέλος αφού μελετήσετε το σχετική πηγή να συντάξετε ένα κείμενο 100-150 λέξεων στον επεξεργαστή κειμένου κάνοντας λόγο για τις εντυπώσεις που προκαλούσε η θέα της Κωνσταντινούπολης στους σταυροφόρους και τα πλούτη που η Πόλη διέθετε. Τέλος με βάση τα όσα διαβάσατε να αναφερθείτε στον τρόπο που χειρίστηκαν αυτό τον πλούτο οι σταυροφόροι και στη σχέση αυτής της στάσης με την δημιουργία του ποιήματος << Η φλογέρα του βασιλιά >>. Παρουσιάστε στην ολομέλεια τα συμπεράσματά σας.

2ο φύλλο- 2η ομάδα:

Αναζητήστε πληροφορίες στην ίδια διεύθυνση και συγκεκριμένα στην αναφορά που γίνεται από τον Παντιτ Νεχρού στο βιβλίο του << Παγκόσμια ιστορία >> (δευτερογενής πηγή) και αξιοποιώντας το υλικό αυτό να συντάξετε ένα σύντομο κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου στο οποίο να αναφέρεστε στον

χαρακτήρα -στο είδος των ανθρώπων που συμμετείχαν στις τάξεις των σταυροφόρων. Παρουσιάστε στην ολομέλεια τα συμπεράσματά σας.

3ο Φύλλο εργασίας -3η ομάδα:

Αναζητήστε πληροφορίες στην ίδια διεύθυνση και συγκεκριμένα στο κείμενο –πηγή α) του Νικήτα Χωνιάτη και β) του Γοδεφρείδου Βιλλεαρδουίνου (παράγραφος 247,248,251) .Κατόπιν να συντάξετε ένα κείμενο 100-150 λέξεων στο οποίο να αναφέρεστε α) στη συμπεριφορά -πράξεις των σταυροφόρων όταν κατέλαβαν την Πόλη και τον αντίκτυπο τους στον λαό και β) να κάνετε ένα σύντομο σχόλιο. Παρουσιάστε στην ολομέλεια τα συμπεράσματά σας.

4ο φύλλο -4η ομάδα:

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα Byzantinhistory.blogspot.gr και αφού μελετήσετε την επιστολή του Αλέξιου Γ' στον Πάπα Ιννοκέντιο και την επιστολή του τελευταίου προς τον πρώτο καθώς το σχόλιο που κάνει ο Πάπας για τους Λατίνους να συντάξετε ένα κείμενο 100-150 λέξεων στο οποίο α)να αναφέρεστε στην αντίδραση-στάση του Πάπα απέναντι στις κατακτητικές διαθέσεις των σταυροφόρων και β)να κάνετε ένα σύντομο σχόλιο. Παρουσιάστε στην ολομέλεια τα συμπεράσματά σας.

5ο φύλλο -5η ομάδα:

Αφού επισκεφθείτε την ιστοσελίδα που αναφέρεται στο 1ο φύλλο εργασίας να μελετήσετε το κείμενο (πηγή) του συγγραφέα Σερ Έντουιν Πήαρς για τη Δ'σταυροφορία από το βιβλίο του<<Η άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204>> και να συντάξετε ένα κείμενο στο οποίο να αναφέρεστε στις επιπτώσεις της Δ' σταυροφορίας στον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Παρουσιάστε στην ολομέλεια τα συμπεράσματά σας.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ (διαμορφωτική φάση)

Κριτήρια αξιολόγησης

Διαβάθμιση μέτρια Διαβάθμιση ικανοποιητική Διαβάθμιση καλή

Γνωστικές ικανότητες

Επικοινωνιακές δεξιότητες

Κοινωνικές δεξιότητες

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΤΕΡΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Κριτήρια αξιολόγησης

Διαβάθμιση μέτρια Διαβάθμιση ικανοποιητική Διαβάθμιση καλή

Συγκέντρωση – οργάνωση πληροφοριών

Επικοινων. δεξιότητες

Αλληλεπίδραση

Δημιουργικότητα

Αξιοποίηση χρόνου

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ

Ιστορία του ελληνικού έθνους,τόμος θ',Εκδοτική Αθηνών

Ιστορία της Βυζαντινής αυτοκρατορίας,Α.Βασιλιεφ, εκδ.Πάπυρος

Ιστορία των σταυροφοριών,σερ Στήβεν Ράνσιμαν εκδ.Γκοβόστης

Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα κέντρα Σχολικής Επιμόρφωσης,γ' έκδοση